

Is Vibriose toetsing nodig voor veilings?

■ DR PAUL REYNOLDS - RuVASA Voorsitter 2024/2025, beeste.paul@gmail.com

Waarvoor en hoe werk bultoets?

Ja, in Suid-Afrika is Vibriose en Trichomonas toetsing dikwels vereis vir bulle wat op veilings verkoop word, veral wanneer die bulle vir teeldoeleindes gebruik gaan word. Hierdie toetsing is 'n belangrike maatreeël om die gesondheid van die diere te verseker en om te verhoed dat die verkoop van besmette bulle die breër kudde se gesondheid kan benadeel.

1. Vibriose Toetsing

Vibriose, wat veroorsaak word deur die *Campylobacter fetus* bakterie, is een van die mees algemene bakteriële infeksies wat die voortplantingsgesondheid van beeste beïnvloed. Die toets vir vibriose is veral belangrik vir bulle wat vir teeldoeleindes verkoop word, omdat dit 'n direkte impak op die dragtigheid en vrugbaarheid

van die koeie het. Besmette bulle kan 'n afname in die dragtigheidsstatus veroorsaak.

Toetsvereistes:

- Bulle wat vir veilings bestem is, moet dikwels gesertifiseer wees as vry van Vibriose, om te verseker dat hulle nie die siekte na ander kuddes sal oordra nie.
- Die toets sluit 'n laboratoriumanalise van skedeskraap in, wat bepaal of die bul die siekte dra.
- Twee toetse kan gebruik word om te bevestig of 'n bul Vibriose het naamlik Kultuur en PKR.
- Aangesien die Vibrio bakterie onder baie spesifieke suurstof, lig en temperatuur toestande groei is dit belangrik dat dit die laboratorium vinnig bereik om te verhoed dat die bakteriële doodgaan. Om hierdie te oorbrug is daar ook 'n tweede toets metode naamlik PKR.
- Tydens PKR word chemikalië gebruik om die DNA uit die skedeskraap te trek en te vermeerder. Die hoeveelheid DNA sal dan afhang of die dier as positief bestempel kan word. Omdat lewendige of dooie DNA gebruik kan word is hierdie toets meer spesifiek en lewer beter resultate waar laboratorium personeel reg opgelei is.

2. Trichomonas Toetsing

Trichomonas fetus is 'n ander seksueel oordraagbare infeksie wat die voortplantingsgesondheid van beeste kan benadeel. Dit kan lei tot spontane aborsies en verminderde vrugbaarheid. Die toets vir Trichomonas is veral belangrik omdat dit dikwels in bulle voorkom, wat as draers van die siekte kan optree sonder om sigbare simptome te toon, en dit kan maklik aan koeie oorgedra word.

Toetsvereistes:

- Bulle wat op veilings verkoop word, moet dikwels getoets word vir Trichomonas fetus om seker te maak hulle is nie besmet nie.
- Die toets werk dieselfde as die vir Vibriose.
- Literatuur sover in Suid Afrika sê dat een toets 75%, twee 85% en drie toetse 95% sekerheid kan bied. En PKR kan nader aan 85% akkuraat wees.
- Die operateur, toestand van die monster, hoeveelheid DNA in monster en chemikalië

maak alles dat een toets nie as 100% akkuraat geneem kan word vir een dier nie.

- Waar groot hoeveelhede diere getoets word kan hierdie resultate met jou veearts self bespreek word en jou hele kudde se gezondheidstatus en dragtigheid persentasie sal in hierdie formule gebruik word.
- Waarom is hierdie toetse belangrik op veilings?
 1. Gesondheid van ander kuddes: As bulle wat besmet is met Vibriose of Trichomonas verkoop word, kan dit ander kuddes besmet wat die siekte verder kan versprei. Dit kan op lang termyn die koper se bedryf en die landboubedryf benadeel.
 2. Vrugbaarheid en produksie: Die verkoop van besmette of onvrugbare bulle kan lei tot verminderde vrugbaarheid in die nuwe kudde, wat die produksie en inkomste van boere nadelig kan beïnvloed.
 3. Wetlike vereistes: Daar is nie wetlike vereistes om te toets vir hierdie siektes nie, maar dit word deur enige verantwoordelike boer en veearts voorgestel. Veral vir veilings bulle waar jou besluite as teler ander boerderye ook gaan beïnvloed moet dit so volledig as moontlik gedoen word.

Samevatting:

Dit is dikwels nodig om Vibriose en Trichomonas toetse te doen op bulle wat op veilings verkoop word. Hierdie toetse help om die gesondheid van die diere te verseker en die risiko van die verspreiding van siektes in ander kuddes te voorkom. Waar bulle vir eie gebruik op die plaas aanbly kan die teler self beluit hoe hy hierdie risiko wil benader. Waar diere na ander kopers gaan moet mens altyd streef om so verantwoordelik as moontlik op te tree. Vir jou naam as teler en vir die koper se gemoedsrus.

Werk Enting teen Vibriose in Beeste?

Ja, entings teen vibriose werk en is 'n effektiewe maatreeël om die voorkoms van Vibriose, verminderde vrugbaarheid en aborsies te bekamp. Die vibriose-entstof help om 'n immuunrespons in die beeste te ontwikkel, wat hulle beskerm teen infeksie.

Hoe werk die entstof?

- Die entstof bevat 'n dooie of verswakke vorm van die bakterie wat die infeksie veroorsaak, wat die dier help om teen die siekte te immuniseer.

- Bulle wat ingeënt is, sal teenliggampies teen die bakterie ontwikkel wat hulle beskerm teen toekomstige infeksies wanneer hulle in kontak kom met die bakterie.
- Die entstof werk in samewerking met die immuunstelsel van die dier om dit teen verdere infeksies te beskerm.

Wanneer moet beeste ingeënt word?

- Voorkoming deur die entstof: Bulle en koeie word gewoonlik ingeënt voor die teelseisoen.
- Herhaling: In sommige gevalle moet die entstof herhaal word om 'n volhoubare vlak van immuniteit te handhaaf.
- Die entstof kan ook aan kuddes gegee word as 'n maatreël om die gesondheid van 'n hele kudde te verbeter, veral in gebiede waar Vibriose algemeen voorkom.
- Die huidige entstof in Suid-Afrika is slegs vir vroulike teeldiere geregistreer as voorkomend en effektief. Vroeër jare was daar gedink dat die entstof beide siekte voorkom en siek bulle gesond maak. Hierdie effek in bulle was ongelukkig later nie akkuraat en konstant genoeg om volle registrasie vir bul siekte voorkoming te registreer nie. Op die voubiljet sal dit dan ook so aangeteken wees. Daar is egter al in studies bevind dat enting immuniteit in skede vir vyf weke verbeter en is tog 'n maatreël wat mens kan gebruik om jou kudde te beskerm.

Samevatting:

- Enting teen vibriose werk en help om beeste teen infeksie te beskerm, wat die voortplantingsgesondheid bevorder.
- Vibrin is 'n geregistreerde entstof in Suid-Afrika wat gebruik word om beeste teen vibriose te beskerm en is beskikbaar vir gebruik in die veeartsenykundige bedryf.

- **Enting saam met toetse in die kombinasie behoort genoeg beskerming te bied om siekte verspreiding te beperk of voorkom.**
- Waar diere op veilings aangebied word moet bulle getoets word teen Vibriose om jouself te beskerm teen beskuldiging en die nuwe eienaar teen siekte. Vir eie gebruik bly dit die boer se keuse.

Indien daar enige vrae is, kan die genootskap ons kontak om enige onsekerheid uit te klaar.